

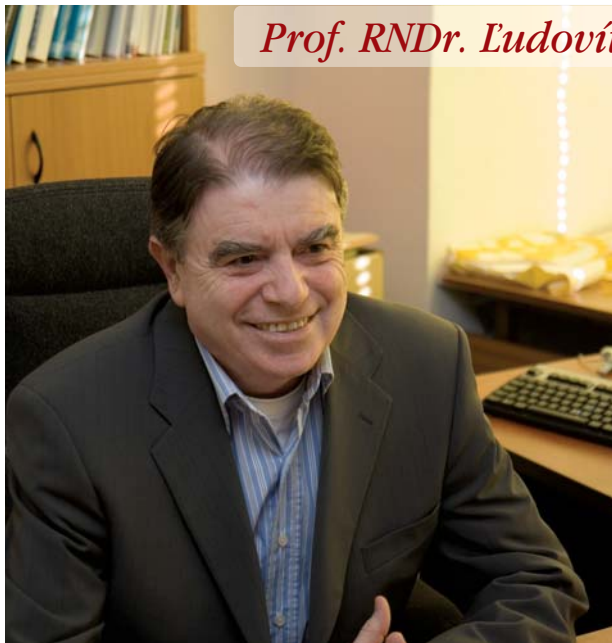
Ako sa buduje úspešná fakulta?

Pri príležitosti nedávnej inaugurácie dekana Fakulty informatiky a informačných technológií (FIIT) sme sa prof. RNDr. Ľudovíta Molnára, DrSc., spýtali na situáciu s univerzitným vzdelaním na Slovensku. Zaujímali sme sa o to, aké to bolo na začiatku, aký je aktuálny stav, kde sú problémy, ako je to s konkurenciou a kam FIIT smeruje.

PC REVUE Uplynuli štyri roky od založenia FIIT a je to najmladšia fakulta v rámci STU. Aká je vízia FIIT a kde vidíte hlavné problémy?

► Naším dlhodobým zámerom rozvoja je byť špičkovou výskumno-vzdelávacou inštitúciou v oblasti informatiky a informačných technológií, uznávanou doma a v zahraničí na základe výsledkov dosiahnutých vo vede, vzdelávaní a v spolupráci s praxou. Pochopiteľne, že splnenie takejto vízie nie je možné bez zodpovedajúcich podmienok. Nečakali sme však na optimálne podmienky, ale s veľkým entuziazmom sme sa pustili do práce hneď po zriadení fakulty.

FIIT momentálne navštevuje okolo 1200 študentov, naším cieľovým stavom je 1800 študentov. Najbolavejším a najkritickejším miestom FIIT sú však priestory. Chcem pripomenúť, že keby sa výsledky v publikačnej či vzdelávacej činnosti prepočítali na štvorcové metre používaného priestoru, nielenže by sme boli v rámci STU na prvom mieste, ale boli by to výsledky priamo neporovnateľné a mnohí by im určite ani neverili. Riešenie vidíme v stavbe novej budovy fakulty.

Prof. RNDr. Ľudovít Molnár, DrSc.

Dekan Fakulty informatiky a informačných technológií v Bratislave. Pôsobí v predmetoch metódy a prostriedky špecifikácie, opis a preklad programovacích jazykov a návrh prekladačov. Zastával funkciu vedúceho oddelenia katedry, vedúceho katedry, prodekana EF, dekana EF, predsedu AS STU, rektora STU, predsedu grantovej agentúry VEGA, predsedu SK UNESCO, prezidenta medzivládneho programu pre informatiku UNESCO a člena Výkonnej rady UNESCO.

PC REVUE Ako je to s konkurenciou v oblasti univerzitného vzdelávania zameraného na IT? Dnes o kvalitných študentov školy doslova bojujú...

► V okruhu okolo 150 km je viac fakúlt so zameraním na IT. Jednak sú to dve v Bratislave, ďalej dve v Brne a nakoniec dve vo Viedni. Okrem toho sa poskytuje viac študijných programov zameraných na aplikovanie IT. S tým musíme počítať. My vychovávame profesionálov z oblasti informatiky a informačných technológií a zameriavame sa na kvalitných študentov. Na prijímacie pohovory sa k nám hlási okolo 1000 študentov a prijímame ich 300. Takisto by som chcel uviesť, že po prvom ročníku od nás odchádza len 7 – 8 %

študentov, pričom sú fakulty, kde odchádza v tomto období až do 50 %. To asi hovorí samo za seba.

Ďalej na FIIT venujeme osobitnú pozornosť kvalite vzdelávacieho procesu. Kvalita našich študentov sa prejavila v ich účasti a výbornom umiestňovaní v medzinárodných súťažiach organizovaných významnými medzinárodnými organizáciami: ACM – programátorská i projektová súťaž, IEEE CS – návrh digitálnych systémov, CISCO – Olymp, Microsoft – Imagine cup. Sme hrdí na to, že za vynikajúce výsledky bol náš študent v sídle Microsoftu. Ďalší náš študent dosiahol najvyšší certifikát firmy CISCO. Vynikajúce výsledky dosiahli naši študenti, dokonca viackrát, v návrhu digitálnych systémov vo Washingtone v USA.

Ešte v spojitosti s implementáciou bolonskej deklarácie o prepájaní vzdelávania a výskumu by som rád zdôraznil, že naši študenti sa veľmi úspešne zapájajú aj do výskumnej činnosti a svoje výsledky prezentujú na významných medzinárodných konferenciách a publikujú v dôležitých vedeckých časopisoch.

Býva snom učiteľov vychovať študentov, ktorí ich „prerastú“. Keď vidím mnohé výsledky našich študentov a to, na akých konferenciách sa zúčastňujú, kde publikujú, som rád a som hrdý na to, že viacerí z nich plnia naše sny.

PC REVUE Internet je dnes všeobecný fenomén a používa ho asi väčšina študentov na FIIT. Určite oplotynil aj to, ako študenti prístupujú k informáciám. Ako podľa vás zmenil internet vzdelávanie na FIIT?

► FIIT STU je síce najmladšou z fakúlt STU, ale jej založenie vychádzalo z dlhej tradície vzdelávania a výskumu v oblasti informatiky a informač-

ných technológií na STU. Jej začiatok bol v roku 1962, keď bol na STU (vtedajšej SVŠT) inštalovaný prvý počítač. Odvtedy sa počítače, ale aj s nimi spojené teoretické zázemie stali nielen predmetom, ale aj prostriedkom vzdelávania. No a pokiaľ ide o internet, treba povedať, že je to vynikajúci prostriedok na komunikáciu a komunikácia je základom každého vzdelávacieho procesu. Preto aj jeho využívanie vo vzdelávaní je veľmi prirodzené a využíva sa aj na našej fakulte. Internet obohatil komunikáciu nielen svojou rýchlosťou a možnosťou výmeny rôznych foriem informácií, ale umožňuje vytvárať, prezentovať a sprístupňovať informačné zdroje. To je významná a zásadná zmena „komunikácie“. Internet teda nezahŕňa iba prepojenie výpočtových zdrojov, ale – a možno povedať predovšetkým – informačné zdroje. Webové prostriedky a technológie sú štandardnou súčasťou vzdelávacieho procesu. Vzhľadom na to, že vychováme profesionálov z oblasti IIT, internet vrátane webových prostriedkov a technológií je nielen prostriedkom, ale aj predmetom vzdelávania. Osobitné miesto má projektová činnosť, v ktorej naši študenti nielenže pracujú s uvedenými nástrojmi a technológiami, ale ich aj obohacujú a zefektívňujú.

Veľké zmeny nastali aj v pedagogickej dokumentácii, či už sú to prednášky, skriptá, alebo prístup k vonkajším informačným zdrojom. Umocnené je to ešte dobrou jazykovou prípravou našich študentov a skutočnosťou, že voľne prístupnými (*open access*) sa stáva čoraz viac informačných zdrojov – známa iniciatíva MIT v oblasti vzdelávania.

Pravda, dostupnosť informácií má aj svoje negatívne stránky z hľadiska ich potenciálneho zneužitia. Čoraz viac vystupujú do popredia aj etické problémy sprístupňovania a využívania informácií.

PC REVUE Máte už aj také skúšky, pri ktorých môžu študenti čerpať poznatky z internetu?

► Áno. A nielenže „môžu“, ale dokonca „musia“ a aj to robia. Pri skúškach nám, samozrejme, nejde o memorovanie encyklopedických vedomostí. Overujeme vzájomný súvis medzi nimi a ich použitie v aplikácii.

PC REVUE Aké sú okrem klasických skúšok ďalšie formy overovania poznatkov na FIIT?

► Vo vyšších ročníkoch sme zaviedli projekty, kde študenti pracujú samostatne, prípadne v tíme a tvorivo aplikujú svoje znalosti pri riešení konkrétnych úloh. Práve na nich si potom preverujeme, ako dokážu využiť to, čo poznajú, a ako vedia navzájom komunikovať. Súčasťou projektu je jeho obhajoba, kde sa skutočne preukáže, ako je to s uplatnením vedomostí študentov. Táto forma vzdelávania sa nám osvedčila.

PC REVUE Aká je priemerná doba štúdia študentov na vašej fakulte? Majú absolventi problémy s umiestnením v praxi a presadzujú sa aj v zahraničí?

► Naši študenti bývajú už počas štúdia zamestnaní vo firmách. Majú záujem pracovať v nich naplno a čo najskôr, preto si umelo nepredlžujú štúdium. Väčšina študentov tak dokončí štúdium v plánovanom čase 3 + 2 roky. Ak sa predlžuje štúdium, potom za tým obyčajne nie sú prospechové dôvody, ale to, že študenti ostanú istý čas v zahraničí alebo pracujú na nejakom projekte v domácej alebo zahraničnej firme.

Vo všeobecnosti naši absolventi nemajú problémy s nájdením si práce. Skôr opak je pravda: nie sme schopní uspokojiť domáci a zahraničný trh práce. Naši absolventi sa však nielenže dobre umiestňujú na trhu práce, ale aj dobre zarábajú. Oveľa viac ako ich učitelia – aj v tomto ich prerástli, hoci to pri súčasných platoch učiteľov nie je až taký problém. Viacerí sa však stali vynikajúcimi manažérmi, riaditeľmi či prezidentmi firiem, inštitúcií, či už domácich, zahraničných, alebo svojich, alebo dokonca ministrom či splnomocnencom vlády. Pritom s nami udržiavajú odborné a priateľské kontakty, čo je tiež veľmi dôležité.

PC REVUE Aká je podľa vás budúcnosť vzdelávania na Slovensku?

► Podľa mňa je vzdelávanie na Slovensku (ale nielen na Slovensku) mimoriadne dôležité. Možno to nevidieť zo súčasného financovania vzdelávania u nás, ale je všeobecne akceptované, že vzdelávanie je jedným zo základných pilierov rozvoja spoločnosti. V tomto smere má veľký vý-

znam jeho štrukturalizácia, obsiahnutá v bolonskej deklarácii, ktorá okrem spájania výskumnej a vzdelávacej činnosti hierarchizuje vzdelávanie do troch stupňov – bakalársky, inžiniersky/magisterský a doktorandský. Mojim snom je, aby 30 % populácie malo univerzitné vzdelanie – pochopiteľne, aspoň na bakalárskej úrovni. Len to zaistí kvalitu života celej spoločnosti. Na druhej strane treba pripomenúť, že poznatky, ktoré vyučujeme, zastarávajú veľmi rýchlo – v priebehu 4 až 5 rokov. Dôležité je teda celoživotné vzdelávanie. Jedným z cieľov aj vysokoškolského vzdelávania je „naučiť študentov učiť sa“ – budú to pri celoživotnom vzdelávaní potrebovať. Podstatné však je, aby sa zvýšila kvalita vzdelávania. O nekvalitné „produkty“ nie je a ani nebude záujem. A týka sa to aj našich absolventov. Ale s kvalitou treba začať oveľa skôr, už na nižších stupňoch vzdelávania. Rovnako dôležitý je aj aktuálny obsah vzdelávania. Pre nás, technické a prírodovedné študijné programy, sú nevyhnutné dobré, kvalitné základy z matematiky a fyziky. Mladá generácia by kvalitné vzdelávania nielen potrebovala, ale by si ho aj zaslúžila. Nielen pre seba, ale pre rozvoj celej spoločnosti. Naša fakulta poskytuje vzdelávanie, ktoré umožní našim absolventom úspešne sa uplatniť na domacom i zahraničnom trhu práce v oblasti najmodernejších informačných technológií. Aj keď sa častejšie hovorí o ich vysokom finančnom ocenení, ja by som rád zdôraznil predovšetkým vysokú pridanú hodnotu, ktorú prináša využívanie moderných prostriedkov informatiky a informačných technológií. To však nie je možné bez hlbokých teoretických i praktických znalostí. A tie sa snažíme našim študentom poskytnúť. Tak sú postavené študijné programy, tak sa realizuje vzdelávanie a výskum, na ktorom naši študenti participujú. Je to veľká šanca pre mladú generáciu, a preto aj touto formou „volám“ nových, nádejných informatikov na FIIT STU do Bratislavy.

■ Ondrej Macko